

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «МАЛИК ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF MALYK v. UKRAINE)**

(Заява № 37198/10)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

29 січня 2015 року

ОСТАТОЧНЕ

29/04/2015

Це рішення набуло статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Малик проти України»

Європейський суд з прав людини (П'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Марк Віллігер (*Mark Villiger*), Голова,
Ангеліка Нуссбергер (*Angelika Nußberger*),
Боштьян М. Зупанчіч (*Boštjan M. Zupančič*),
Ганна Юдківська (*Ganna Yudkivska*),
Вінсент А. Де Гаetano (*Vincent A. De Gaetano*),
Хелена Єдерблум (*Helena Jäderblom*),
Алеш Пейхал (*Aleš Pejchal*), судді,

та Клаудія Вестердік (*Claudia Westerdiek*), Секретар секції,
після обговорення за зачиненими дверима 16 грудня 2014 року
постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявою (№ 37198/10), яку 22 червня 2010 року подав до Суду проти України на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) громадянин України, пан Володимир Георгійович Малик (далі – заявник).

2. Уряд України (далі – Уряд) представляв його Уповноважений, на той час – пан Н.Кульчицький.

3. Заявник стверджував, що його затримання і тримання під вартою були незаконними та що він не мав можливості ефективно їх оскаржити.

4. 11 жовтня 2012 року про заяву було повідомлено Уряд.

ФАКТИ**I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ**

5. Заявник народився у 1972 році та проживає у м. Житомир.

A. Події, що передували справі

6. Заявник працював директором товариства з обмеженою відповідальністю Б. У 2007 та 2008 роках товариство отримало дві відновлювальні кредитні лінії. У квітні 2009 року склад учасників товариства та службових осіб у компанії змінився. Зміни, як

стверджувалося, було проведено на підставі підроблених документів. Пізніше товариство припинило виплачувати кредити. Товариство відмовилося погашати заборгованість на вимоги банку. Заявник стверджував, що більше не працює у товаристві.

7. 30 жовтня 2009 року прокуратура міста Житомира відкрила кримінальну справу у зв'язку з заволодінням керівниками та власниками товариства Б. шляхом зловживання службовим становищем та підроблення документів чужим майном, а саме отриманими кредитними коштами.

В. Затримання заявника та подальше провадження

8. 25 та 27 листопада 2009 року слідчий прокуратури міста Житомира допитав працівників банків, які працювали над оформленням кредитів для товариства Б., учасників та персонал товариства Б. Свідки надали детальні відомості щодо ролі заявника у оформленні кредитних договорів та у зміні складу учасників та службових осіб товариства. Один з колишніх учасників товариства стверджував, що його підпис було поставлено на кредитних документах, які він насправді не підписував. Він стверджував, що заявник потім заспокоїв його, пояснивши, що все буде добре; його підпис було поставлено без його відома, оскільки ніхто не хотів його турбувати.

9. 27 листопада 2009 року також було допитано заявника. О 22 год 15 хв 27 листопада 2009 року слідчий прокуратури міста Житомира повідомив заявника, що його затримано на сімдесят дві години за підозрою у вчиненні злочину. Слідчий склав протокол затримання, згідно з яким заявника було затримано відповідно до статей 106 та 115 Кримінального-процесуального кодексу України на тій підставі, що на нього «очевидці прямо вказують як на особу, яка вчинила злочин».

10. 28 листопада 2009 року заявник оскаржив своє затримання до Богунського районного суду м. Житомира (далі – районний суд). Він стверджував, що його затримання було незаконним, оскільки жоден свідок не вказав на нього як на особу, яка вчинила який-небудь злочин; крім того, стверджувані події відбувалися давно і не існувало жодної небезпеки, що він ухилятиметься від слідства і суду, оскільки до цього він добровільно з'являвся до слідчого.

11. 30 листопада 2009 року слідчий звернувся до районного суду з поданням про обрання запобіжного заходу у вигляді взяття заявника під варту. Того ж дня районний суд, посилаючись на статтю 165² Кримінально-процесуального кодексу України, постановив, що для вирішення питання щодо обрання запобіжного заходу йому потрібно більше даних про особу заявника, його сімейний стан та спосіб життя.

Тому суд зобов'язав слідчого підготувати таку інформацію та продовжив строк затримання заявника до десяти днів.

12. 7 грудня 2009 року слідчий звільнив заявника під підписку про невийїзд. Слідчий зазначив, що заявник є інвалідом; утримує трьох неповнолітніх дітей, один з яких є інвалідом; має постійне місце проживання; а також відсутність будь-яких відомостей про те, що він ухилятиметься від слідства та суду або перешкоджатиме провадженню.

13. 29 січня 2010 року районний суд визнав, що затримання заявника було незаконним, оскільки прокуратура не надала доказів того, що який-небудь очевидець вказав на заявника як на особу, яка вчинила злочин. Суд також вказав, що за обставин справи затримання заявника та його подальше тримання під вартою не були виправданими та необхідними. Прокуратура оскаржила цю постанову.

14. 23 лютого 2010 року апеляційний суд Житомирської області скасував цю постанову як необґрунтовану, вказавши, що районний суд не розглянув належним чином наявні у матеріалах кримінальної справи покази свідків. Справу було повернуто до районного суду на новий розгляд.

15. 15 березня 2010 року районний суд залишив без задоволення скаргу заявника, встановивши, що наявні в матеріалах кримінальної справи покази свідків вказують на заявника як на особу, яка вчинила стверджувані злочини. Заявник оскаржив цю постанову.

16. 7 квітня 2010 року апеляційний суд залишив постанову від 15 березня 2010 року без змін, вказавши, що у матеріалах справи містяться покази свідків, які вказують на заявника як на особу, яка вчинила стверджувані злочини.

17. 11 травня 2010 року Верховний Суд України відмовив у відкритті касаційного провадження з огляду на неприйнятність скарги заявника, вказавши, що постанова від 15 березня та ухвала від 7 квітня 2010 року не підлягають перевірці у касаційному порядку.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

A. Конституція України від 28 червня 1996 року

18. У відповідній частині статті 29 Конституції зазначено таке:

«...У разі нагальної необхідності запобігти злочинові чи його перепинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою. ...

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання. ...»

В. Кримінально-процесуальний кодекс України (далі – КПК) від 28 грудня 1960 року (у редакції, чинній станом на час подій)

19. Відповідними положеннями КПК передбачено:

Стаття 106. Затримання органом дізнання підозрюваного у вчиненні злочину

«Орган дізнання вправі затримати особу, підозрювану у вчиненні злочину, за який може бути призначено покарання у вигляді позбавлення волі, лише при наявності однієї з таких підстав:

- (1) коли цю особу застали при вчиненні злочину або безпосередньо після його вчинення;
- (2) коли очевидці, в тому числі й потерпілі, прямо вкажуть на дану особу, що саме вона вчинила злочин;
- (3) коли на підозрюваному або на його одягу, при ньому або в його житлі буде виявлено явні сліди злочину.

При наявності інших даних, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні злочину, її може бути затримано лише в тому разі, коли ця особа намагалася втекти, або коли її місце проживання чи перебування не зареєстровано, або коли не встановлено особи підозрюваного.

Про кожний випадок затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, орган дізнання зобов'язаний скласти протокол із зазначенням підстав, мотивів, дня, години, року, місяця, місця затримання, пояснень затриманого, часу складання протоколу про роз'яснення підозрюваному в порядку, передбаченому частиною другою статті 21 цього Кодексу, права мати побачення із захисником з моменту затримання. Протокол підписується особою, яка його склала, і затриманим.

Копія протоколу з переліком прав та обов'язків негайно вручається затриманому і направляється прокурору. На вимогу прокурора йому також надсилаються матеріали, що стали підставою для затримання. ...

Протягом сімдесяти двох годин після затримання орган дізнання:

- (1) звільняє затриманого – якщо не підтвердилась підозра у вчиненні злочину, вичерпався встановлений законом строк затримання або затримання було здійснено з порушенням вимог, передбачених частинами першою і другою цієї статті;
- (2) звільняє затриманого і обирає щодо нього запобіжний захід, не зв'язаний з триманням під вартою;
- (3) оставляє затриманого до судді з поданням про обрання йому запобіжного заходу у вигляді взяття під варту.

У разі оскарження затримання до суду, скарга затриманого негайно надсилається начальником місця досудового ув'язнення до суду. Скарга розглядається суддею одночасно з поданням органу дізнання про обрання запобіжного заходу. Якщо скарга надійшла після обрання запобіжного заходу,

вона розглядається суддею протягом трьох діб з часу надходження. Якщо подання не надійшло або коли скарга надійшла після закінчення сімдесятидвогодичного строку після затримання, скарга на затримання розглядається суддею протягом п'яти діб з часу надходження.

Скарга розглядається з додержанням вимог, передбачених статтею 165² цього Кодексу. За результатами розгляду суддя виносить постанову про законність затримання чи про задоволення скарги і визнання затримання незаконним. ...

На постанову судді протягом семи діб з дня її винесення може бути подана апеляція прокурором, особою, щодо якої прийнято рішення, або її захисником чи законним представником. Подача апеляції не зупиняє виконання постанови суду.

Затримання підозрюваного у вчиненні злочину не може тривати більше сімдесяти двох годин. ...»

Стаття 115. Затримання слідчим підозрюваного у вчиненні злочину

«Слідчий вправі затримати і допитати особу, підозрювану у вчиненні злочину, за підставами і в порядку, передбачених статтями 106, 106¹ і 107 цього Кодексу. ...»

Стаття 148. Мета і підстави застосовування запобіжних заходів

«Запобіжні заходи застосовуються до підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого з метою запобігти спробам ухилитися від дізнання, слідства або суду, перешкодити встановленню істини у кримінальній справі або продовжити злочинну діяльність, а також для забезпечення виконання процесуальних рішень.

Запобіжні заходи застосовуються за наявності достатніх підстав вважати, що підозрюваний, обвинувачений, підсудний, засуджений буде намагатися ухилитися від слідства і суду або від виконання процесуальних рішень, перешкоджати встановленню істини у справі або продовжувати злочинну діяльність. ...»

Стаття 149. Запобіжні заходи

«Запобіжними заходами є:

- (1) підписка про невиїзд;
- (2) особиста порука;
- (3) порука громадської організації або трудового колективу;
- (3-1) застава;
- (4) взяття під варту;
- (5) нагляд командування військової частини.

Тимчасовим запобіжним заходом є затримання підозрюваного, яке застосовується з підстав і в порядку, передбачених статтями 106, 115, 165² цього Кодексу.»

Стаття 165². Порядок обрання запобіжного заходу

«На стадії досудового розслідування справи запобіжний захід, не пов'язаний з триманням під вартою, обирає орган дізнання, слідчий, прокурор.

Якщо орган дізнання, слідчий вважає, що є підстави для обрання запобіжного заходу у вигляді взяття під варту, він вносить за згодою прокурора подання до суду. ...

Подання має бути розглянуто протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання підозрюваного чи обвинуваченого.

Якщо в поданні ставиться питання про взяття під варту особи, яка перебуває на волі, суддя вправі своєю постановою дати дозвіл на затримання підозрюваного, обвинуваченого і доставку його в суд під вартою. Затримання в цьому випадку не може продовжуватися більше сімдесяти двох годин; а в разі коли особа перебуває за межами населеного пункту, в якому діє суд, – не більше сорока восьми годин з моменту доставки затриманого в цей населений пункт.

Після одержання подання суддя вивчає матеріали кримінальної справи, представлені органами дізнання, слідчим, прокурором, допитує підозрюваного чи обвинуваченого, а при необхідності бере пояснення в особи, у провадженні якої перебуває справа, вислуховує думку прокурора, захисника, якщо він з'явився, і виносить постанову:

(1) про відмову в обранні запобіжного заходу, якщо для його обрання немає підстав;

(2) про обрання підозрюваному, обвинуваченому запобіжного заходу у вигляді взяття під варту.

Відмовивши в обранні запобіжного заходу у вигляді взяття під варту, суд вправі обрати підозрюваному, обвинуваченому запобіжний захід, не пов'язаний із триманням під вартою.

На постанову судді до апеляційного суду прокурором, підозрюваним, обвинуваченим, його захисником чи законним представником протягом трьох діб з дня її винесення може бути подана апеляція. Подача апеляції не зупиняє виконання постанови судді.

Якщо для обрання затриманому запобіжного заходу необхідно додатково вивчити дані про особу затриманого чи з'ясувати інші обставини, які мають значення для прийняття рішення з цього питання, то суддя вправі продовжити затримання до десяти, а за клопотанням підозрюваного, обвинуваченого – до п'ятнадцяти діб У разі, коли така необхідність виникне при вирішенні цього питання щодо особи, яка не затримувалася, суддя вправі відкласти його розгляд на строк до десяти діб і вжити заходів, спроможних забезпечити на цей період її належну поведінку або своєю постановою затримати підозрюваного, обвинуваченого на цей строк.»

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 5 КОНВЕНЦІЇ

20. Заявник скаржився, що його затримання та тримання під вартою на підставі постанови слідчого від 27 листопада 2009 року були свавільними. Він посилався на пункт 1 статті 5 Конвенції, у відповідній частині якого передбачено:

“1. Кожен має право на свободу та особисту недоторканність. Нікого не може бути позбавлено свободи, крім таких випадків і відповідно до процедури, встановленої законом:

...

(с) законний арешт або затримання особи, здійснене з метою допровадження її до компетентного судового органу за наявності обґрунтованої підозри у вчиненні нею правопорушення або якщо обґрунтовано вважається необхідним запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення.»

A. Прийнятність

21. Суд зазначає, що ця скарга не є явно необґрунтованою у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Тому вона має бути визнана прийнятною.

B. Суть

22. Уряд стверджував, що заявника було затримано, оскільки існувала обґрунтована підозра, що він вчинив злочини. Питання розглядалося національними судами, які встановили, що постанова слідчого відповідала національному законодавству. Тому Уряд стверджував, що затримання заявника та тримання його під вартою на підставі постанови слідчого були законними та виправданими.

23. Заявник не погодився з цим та стверджував, що його було затримано свавільно.

24. Суд повторює, що відповідно до підпункту «с» пункту 1 статті 5 Конвенції особу може бути затримано у контексті кримінального провадження лише з метою допровадження її до компетентного судового органу за обґрунтованою підозрою у вчиненні нею злочину. «Обґрунтована підозра» у вчиненні злочину означає, що існують факти або інформація, які можуть переконати об'єктивного спостерігача в тому, що зазначена особа могла вчинити правопорушення (див.

рішення у справі «Влох проти Польщі» (*Wloch v. Poland*), заява № 27785/95, п. 108, ECHR 2000-XI).

25. Слово «законний» і словосполучення «відповідно до процедури, встановленої законом» у пункті 1 статті 5 Конвенції за своєю суттю відсилають до національного законодавства та встановлюють зобов'язання забезпечувати дотримання його матеріально-правових і процесуальних норм. Хоча саме національні органи, передовсім суди, повинні тлумачити і застосовувати національний закон, згідно з пунктом 1 статті 5 Конвенції недотримання національного законодавства призводить до порушення Конвенції, а Суд може та повинен перевіряти, чи було дотримано положень національного законодавства (див. серед багатьох інших джерел рішення у справах «Бенем проти Сполученого Королівства» (*Benham v. the United Kingdom*), від 10 червня 1996 року, п. 41, *Reports of Judgments and Decisions* 1996-III, та «Ассанідзе проти Грузії» (*Assanidze v. Georgia*) [ВП], заява № 71503/01, п. 171, ECHR 2004-II).

26. «Законність» тримання під вартою за національним законом є важливим, але не завжди вирішальним чинником. Суд також має переконатися, що тримання під вартою протягом періоду, який розглядається, відповідало меті пункту 1 статті 5 Конвенції, яка полягає в недопущенні свавільного позбавлення свободи (див. рішення від 24 червня 2010 року у справі «Олексій Михайлович Захаркін проти України» (*Oleksiy Mykhaylovych Zakharkin v. Ukraine*), заява № 1727/04, § 84). Для того, щоб позбавлення свободи можна було вважати не свавільним у розумінні пункту 1 статті 5 Конвенції, відповідності цього заходу вимогам національного закону недостатньо. Застосування такого заходу має також бути необхідним за конкретних обставин (див. рішення у справах «Нештяк проти Словаччини» (*Nešťák v. Slovakia*), заява № 65559/01, п. 74, від 27 лютого 2007 року, «Хайредінов проти України» (*Khayredinov v. Ukraine*), заява № 38717/04, п. 27, від 14 жовтня 2010 року, та «Корнейкова проти України» (*Korneykova v. Ukraine*), заява № 39884/05, п. 34, від 19 січня 2012 року).

27. Суд зазначає, що о 22 год 15 хв 27 листопада 2009 року слідчий постановив затримати заявника у зв'язку з подіями, що відбулися приблизно за півроку до того. На підставі цієї постанови заявника тримали під вартою до 30 листопада 2009 року. Слідчий не отримав дозволу суду на затримання, як цього вимагають стаття 29 Конституції та частина 4 статті 165² КПК, а обґрунтував своє рішення затримати заявника без дозволу суду статтями 106 та 115 КПК. Згідно з протоколом заявника було затримано, оскільки очевидці вказали на нього як на особу, яка вчинила злочин. У протоколі не було вказано, хто саме вказав на заявника, а отже, вчинення якого саме злочину заявником свідки спостерігали. З огляду на відсутність цієї базової

інформації протокол затримання не надавав істотної гарантії того, що затримання заявника було здійснене у зв'язку з обґрунтованою підозрою у вчиненні ним злочину (див. рішення від 15 листопада 2012 року у справі «Гриненко проти України» (*Grinenko v. Ukraine*), заява № 33627/06, п. 83).

28. Проте згодом суди переглянули наявні покази свідків та встановили, що насправді слідчий мав підстави вважати, що свідки вказали на заявника як на особу, яка вчинила стверджувані злочини. Проте ані слідчий у своєму протоколі затримання підозрюваного, ані національні суди, які переглядали постанову слідчого, не навели причин, які б вказували на те, що попереднє затримання заявника як тимчасовий запобіжний захід у розумінні статті 149 КПК було необхідною процесуальною дією, спрямованою на запобігання певним ризикам для провадження. Національні органи влади не встановили та не обґрунтували жодної конкретної мети застосування запобіжного заходу згідно з національним законодавством. У зв'язку з цим Суд зазначає, що 7 грудня 2009 року слідчий звільнив заявника з-під варти після того, як встановив відсутність будь-яких даних, які б вказували на те, що він ухилятиметься від слідства і суду та перешкоджатиме розслідуванню. Також слід відмітити, що таке рішення було прийнято з належним урахуванням особистого та сімейного стану заявника.

29. Зважаючи на вищенаведене, Суд вважає, що тримання заявника під вартою на підставі постанови слідчого від 27 листопада 2009 року не відповідало вимогам підпункту «с» пункту 1 статті 5 Конвенції. Отже, було порушення підпункту «с» пункту 1 статті 5 Конвенції.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 4 СТАТТІ 5 КОНВЕНЦІЇ

30. Заявник скаржився, що він не мав можливості ефективно оскаржити своє затримання та тримання під вартою.

31. Суд вважає, що скарга підпадає під дію пункту 4 статті 5 Конвенції, яким передбачено таке:

«4. Кожен, кого позбавлено свободи внаслідок арешту або тримання під вартою, має право ініціювати провадження, в ході якого суд без зволікання встановлює законність затримання і приймає рішення про звільнення, якщо затримання є незаконним.»

A. Прийнятність

32. Суд зазначає, що ця скарга не є явно необґрунтованою у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є непринятною з будь-яких інших підстав. Тому вона має бути визнана прийнятною.

В. Суть

33. Уряд стверджував, що заявник мав можливість і оскаржив своє затримання та тримання під вартою. Національні суди розглянули скаргу заявника від 28 листопада 2009 року та відмовили у її задоволенні як безпідставної. Уряд також стверджував, що 30 листопада 2009 року районний суд по суті переглянув законність позбавлення заявника свободи та встановив, що його попереднє затримання слід продовжити до десяти днів. Уряд дійшов висновку, що порушення підпункту 4 статті 5 Конвенції не було.

34. Заявник не погодився з цим і стверджував, що 30 листопада 2009 року районний суд не розглядав його скаргу, а вперше зробив це лише 29 січня 2010 року.

35. Суд повторює, що пункт 4 статті 5 Конвенції забезпечує заарештованим чи затриманим особам право на перегляд матеріально-правових і процесуальних умов, які з точки зору Конвенції є суттєвими для забезпечення «законності» позбавлення свободи у розумінні пункту 1 статті 5 Конвенції (див. рішення від 29 листопада 1988 року у справі «Броган та інші проти Сполученого Королівства» (*Brogan and Others v. the United Kingdom*), п. 65, Series A № 154-B). З-поміж процесуальних гарантій, пункт 4 статті 5 Конвенції вимагає, щоб судовий перегляд законності затримання проводився без зволікань, що означає, що такий перегляд має проводитися з необхідною швидкістю та без невинуватених затримок (див. рішення від 21 грудня 2000 року у справі «Яблонський проти Польщі» (*Jablonski v. Poland*), заява № 33492/96, пп. 91 та 92).

36. Суд наголошує, що оскільки під загрозою знаходиться особиста свобода особи, пункт 4 статті 5 Конвенції встановлює жорсткі вимоги щодо оперативного розгляду (див. рішення від 24 жовтня 2013 року у справі «Щербakov проти Росії (№ 2)» (*Shcherbakov v. Russia (no. 2)*), заява № 34959/07, п. 101). У нещодавньому рішенні від 15 квітня 2014 року у справі «Асалья проти Туреччини» (*Asalya v. Turkey*) (заява № 43875/09, п. 73), у якій заявник отримав свободу на сьомий день тримання його під вартою за рішенням органу виконавчої влади, Суд встановив, що невирішення національним судом питання щодо законності тримання під вартою до фактичного звільнення суперечило пункту 4 статті 5 Конвенції. Суд дійшов такого висновку, встановивши, що нерозгляд національним судом питання щодо продовжуваного тримання заявника під вартою не був виправданий жодними вагомими підставами. І навпаки, жодних питань не виникало, коли заявників звільняли через кілька годин, – ще до того, як будь-який судовий розгляд питання їхнього тримання під вартою фактично міг мати місце (див., наприклад, рішення від 30 серпня 1990 року у справі «Фокс, Кемпбелл і Хартлі проти Сполученого Королівства»).

(*Fox, Campbell and Hartley v. the United Kingdom*), п. 45, Series A № 182).

37. У цій справі заявник подав свою скаргу наступного дня після його затримання, а саме 28 листопада 2009 року, вказавши підстави через які його затримання та тримання під вартою слід було визнати незаконними. Згідно зі статтею 106 КПК його скарга мала бути невідкладно надіслана до відповідного суду та мала бути розглянута суддею разом з поданням слідчого про обрання заявнику запобіжного заходу у вигляді взяття під варту. Проте на час судового засідання 30 листопада 2009 року районний суд не виніс рішення щодо того, чи було затримання заявника та тримання його під вартою законним. Суд також не ухвалив чіткого рішення щодо подання слідчого. Замість того суд продовжив тримання заявника під вартою до десяти діб, обґрунтовуючи це тим, що слідчий мав надати додаткові відомості щодо особи заявника, його сімейного стану та способу життя. Суд не вбачає жодних виправдань нерозгляду скарги заявника того дня. Більше того, коли заявника звільнили 7 грудня 2009 року, його скаргу все ще не було розглянуто.

38. Зважаючи на обставини справи, Суд вважає, що спосіб, у який національні суди розглядали скаргу заявника щодо законності його затримання та тримання під вартою, не відповідав вимозі пункту 4 статті 5 Конвенції щодо розгляду «без зволікання».

39. Отже, було порушення цього положення Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

40. Статтею 41 Конвенції передбачено:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію.»

A. Шкода

41. Заявник вимагав 20 000 євро відшкодування моральної шкоди.

42. Уряд заперечив проти цієї вимоги та стверджував, що вона була необґрунтованою.

43. Суд вважає, що заявник зазнав страждань і тривоги у зв'язку з фактами, що призвели до встановлення порушення у цій справі. Ухвалюючи рішення на засадах справедливості, Суд присуджує заявнику 2000 євро відшкодування моральної шкоди.

В. Судові та інші витрати

44. Заявник також вимагав 1300 євро компенсації витрат на юридичну допомогу та 78 євро компенсації витрат на переклад, понесених у рамках провадження в Суді.

45. Уряд стверджував, що ці вимоги є необґрунтованими.

46. Згідно з практикою Суду заявник має право на компенсацію судових та інших витрат, лише якщо буде доведено, що такі витрати були фактичними і неминучими, а їхній розмір – обґрунтованим. У цій справі, зважаючи на наявні у нього документи та вищезазначені критерії, Суд вважає за належне присудити 564 євро компенсації витрат на юридичну допомогу та 78 євро компенсації витрат на переклад.

С. Пеня

47. Суд вважає за належне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* заяву прийнятною;
2. *Постановляє*, що було порушення пункту 1 статті 5 Конвенції;
3. *Постановляє*, що було порушення пункту 4 статті 5 Конвенції;
4. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявникові нижченаведені суми, які мають бути конвертовані у валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:
 - (і) 2000 (дві тисячі) євро відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватися;
 - (іі) 564 (п'ятсот шістдесят чотири) євро компенсації витрат на юридичну допомогу та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватися;

(iii) 78 (сімдесят вісім) євро компенсації витрат на переклад та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватися;

(b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. Відхиляє решту вимог заявника стосовно справедливої сатисфакції.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 29 січня 2015 року відповідно до пунктів 2 та 3 Правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія Вестердік
(*Claudia Westerdiek*)
Секретар

Марк Віллігер
(*Mark Villiger*)
Голова